

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 37

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

**Din cauza sfintei sărbători a „Înălțării S. Cruci” Nrul proesim va apăre
Joi în 17 Septembre v.**

Era confesionalismului.

Sibiu, în 11 Septembre, 1892.

Preste câteva zile se vor deschide porțile parlamentului unguresc pentru sesiunea de toamnă, și se vor lua la rëndul lor în discusiune afacerile, cari ascéptă să fie rezolvite prin părinții patriei. Sesiunea vitore promite să fie cât se pôte de viforósă, și material la desbateri infocate va da cestiunea căsătoriilor mestecate, care din nou e pusă pe tapet, și încă în un ton acut de cătră factorii cei mai competenți.

Nu se pôte trage la îndoală, că în Ungaria domnesc mari divergințe confesionale, cari ici călea au isbucnit deja, fără ca să li-se dea o deosebită atențiune, și cari la aparință au adormit numai pentru-ca mai apoi cu atâta mai vehementă să fie isbucnirea.

Esistă între unguri această divergință confesională, esistă între noi românii, și, dacă ea a isbucnit cu vehemență tocmai acum între unguri, între reformati și catolici, cauza este situațiunea creată prin ținuta preoțimeii catolice în cestiunea copiilor născuți din căsătoriile mestecate.

În lupta confesională se întrebuintează multe și diferite arme, numai să ducă la scop, căci după unii ómeni, scopul sfîntesce mijlócele.

Nu este armă, care să nu fie bună, îndată ce ea se dovedesce, că cuceresce inimele acelora cătră care te adresezi cu ea. Chiar și denunțarea se consideră de armă onestă, când e vorba să-ți însinui biserica în grația guvernului, și abia au trecut câteva săptămâni, decând organul unei biserici s'a insinuat ca agent politic contra bisericeii noastre ortodoxe numai pentru cuvântul, că și Rusia se ține de marea biserică a răsăritului.

La unguri de bună sémă nu se pot insinua nici la aparență asemenea servicii de agenți politici, de-ore-ce patriotismul lor are imunitatea de a nu putea fi suspiționat.

Cetitorilor nostri li sunt cunoscute lucrurile în cestiunea căsătoriilor mestecate și de aceea noi acum le vom împrespăta numai în liniamente generale.

Articolul de lege 53 din 1868 dispune, ca în căsătoriile mestecate nou născuții de partea bărbă-

tăscă să se țină de confesiunea tatălui, cei de partea femeiească de a mamei lor.

La 1890 în Februarie ministrul de culte a dat o ordinațiune, în sensul căreia preoții, cari au botezat copii din căsătorii mestecate, cari copii după lege nu se țin de confesiunea preotului botezătoriu, să trimită un estras de botez celui preot, de a căruia confesiune se ține după lege nou botezatul.

Contra acestei ordinațiuni, menite a esecuta provocatul articol de lege, s'a resculat preoțimea romano-catolică, și nu a voit să dea ascultare nici legii, nici ordinațiunii ministeriale.

Lupta această curge de doi ani, și acum a devenit acută, și se vede, că se prepară ceva, care va decide lucrurile sau în o parte sau în alta.

Din incidentul iubileului dela Komarom, atât curatorul sărbătorit al bisericeii reformate din districtul dela Dunăre, fostul ministru president Coloman Tisza, cât și episcopul reformat Pap au accentuat, că statul trebuie să respecte legea, și voia lui, voia legii să se valideze preste voia bisericeii romano catolice.

Vederile acestea ale protestanților au provocat furtună în biserica romano-catolică, și chiar primatele a luat cuvântul, punându-se în fruntea mișcării prin circulara sa, pe care o au publicat toate ziarele din patrie.

La circulara primatului răspund acum reformatii, că ei sunt gata de luptă.

În districtul bisericeii ev. ref. de dincóce de Dunăre, adunarea generală de toamnă s'a ținut în zilele acestea în Mișcolț, și a luat hotărîrea de a apăra interesele reformatilor contra proselitismului catolicilor.

Diarele ne aduc o vorbire forte marcantă a fostului deputat dietal Ludovic Mocsáry, binecunoscut pentru vederile sale în cestiunea naționalităților.

Între altele Mocsáry a dis:

Circulariul primatului numesce ofensă asupra bisericeii catolice cele exprimate cu ocaziunea iubileului din Komarom. Nouă dară nici să ne mai apărăm să nu ne fie ertat? noi dară nici discuta publice să numai putem? Primatele dăce, că el nu-și teme biserica sa, pentru-că aceea este vecinică, și teme însă patria, care, e trecătoare, și pre care ei — dacă voese — o pot arunca în mare pericol. Eu însă nu cred, că clerul să aibă o asemenea putere; afirmațiunea această e o hiperbolă, întocmai ca și vecinicia bisericeii, sau ca și infalibilitatea. Însă dacă primatele așadeta se și iubesc biserica, precum accentuază în continuu, atunci pentru ce împrespăta lupta, pen-

tru ce și îmbărbătează preoțimea sa la agitațiuni, vorbindu-i de indignațiune îndreptătită. El nici aceea n'a așteptat, ca să se manifesteze indignațiunea preoțimeii sale, ci el însuși a zugrăvit pre necuratul pe părete, el însuși a dat signalul, ca din enunciațiunile dela Komarom, cari sunt forte îndreptățite, și care sunt încă prea moderate, să facă *crimen laese*. Ținuta primatului nu dă dovezi de moderațiunea, care s'ar putea pretinde la conducătoriul unei mari corporațiuni, o asemenea procedură mai curând ne vedesce modul de a lucra al unui călugăr fanatic.

În asemenea ton aspru vorbesce un om cu vederi altcum moderate și inspirate de adevăratele interese ale patriei.

În timpurile de ađi liberalismul jócă un rol de tot însemnat și sub acoperemântul liberalismului multe lucruri încap. Părerile bisericeii romano-catolice au câștigat supremația în sinul guvernului, în parlament, și în casa magnaților. De liberalism s'a servit guvernul, când s'a arătat gata a eluda legea în favorul pretensiunilor romano-catolice.

De acest curent al liberalismului sunt cuprinși mulți și etă cum se plânge în această privință Mocsáry:

Ministrul de culte, ale cărui pretensiuni formate pe baza liberalismului, ca prin minune sunt aplecați a le recunoșce și unii protestanți, dăce că trebuie respectați „acei scrupuli de conștiință” iviți numai în timpul diu urmă, și crede de lucru cu sfat eludarea legii. Articulul de lege 53 din 1868 este pus în camera, în care pun pe delincuenți în diu înainte de esecutare, și în momentul, când se va pune sub vot în vre-o formă de care, marea majoritate votăză contra ei. Noi însă ne ținem de acea lege cu totă tăria, căci ea ne apără contra proselitismului clerului catolic, noi avem trebuință de scut general. *Sisteză mai întâiu guvernul giganta deosebire, care stă între noi în cele materiale, și atunci dă dă dă vom fi în stare să ne apărăm noi însine, până atunci însă avem trebuință de ajutoriu, și nu ne putem lăsa să fim dați pradă clerului catolic*.

Da! da! e lovit cuiul în cap. Proselitismul clerului catolic este pericolul, de care până acum legea cel puțin la aparență apăra confesiunile din patrie.

Și proselitismul se face sub toate firmele posibile. La noi el e sub mantaua naționalismului și parte și sub a patriotismului modern.

În anul acesta părintele Lucaci din Șişesci ca și în anii trecuți la Sântă Măria cea mare, a făcut mari sărbători după stilul bisericeii catolice, sărbători cu scop de proselitism confesional. Diariul „Unirea” în numărul seu dela 10 Septembre a. c. în o corespondență din Șişesci ne spune, că la aceste sărbă-

FOIȚA.

Instrucțiunea religioasă în scólele noastre.

Cari sunt avantajile eventual defectele instrucțiunei religioase în scólele noastre din punctul de vedere confesional? de I. Berescu.

(Urmare.)

După planul Normativului, cinci ani de zile lucrăm spre a edifica rădăcina și trunchiul acestui arbore religios și numai un an, anul al VI lea ne vine rëndul a împodobi acest arbore cu flori și fructe. Căci cinci ani de-arândul propunem tot cu nescințe din testament și ne rămâne un singur an ca să propunem istorie bisericească, și adică o jumătate de an istorie bisericească generală și o jumătate an istorie bisericească națională. Cât timp este o jumătate de an în viața noastră scolară, o programă forte încărcată și aprópe la toate scólele noastre un singur învățătoriu.

Un an scolariu este în casul cel mai bun 8 luni. Opt luni ne dau 32 de săptămâni ér o săptămână 3 ore de religiune. Anul întreg 96 de ore. Scóte din aceste ore vacanțiile și sărbătorile și mulțămii vei fi, dacă îți rămân 70 ore. Aceste 70 de

*) Temă cetită în adunarea generală a reuniunii învățătorilor români gr. or. din despărțământul Făgărașiu, ținută la 26 Aprile c. în comuna Breaza.

ore împărtesce le la scólele noastre mai toate cu un singur învățătoriu; cel puțin pe trei despărțăminte și vei căpăta cam 24 ore, pentru despărțământul al VI-lea.

În acestea 24 ore are bietul învățătoriu să propună după recerită, metodic și tot în aceste 24 ore să și examineze: „Apostolii și bărbații apostolesci; gónele crescinilor; încreștinarea coloniilor romane în Dacia și a urmașilor lor, starea bisericelor române sub principii Transilvaniei; desbinarea românilor în două confesiuni; urmările desbinării; regenerarea bisericeii române prin arhiepiscopul și metropolitul Șaguna; noțiuni din constituția bisericeii noastre”. Acest material ni-l prescrie Normativul pe anul VI. Acest material este cel mai important din punct de vedere confesional, dar durere, cel mai mașter tractat în scólele noastre: 12 ore de propunere și 12 ore de examinare, s'a pus la dispoziția învățătorului. Ér comparație făcând între acest material de 1 ma importantă și distribuit pe 12 ore de propunere, și între celalalt material prescrip pe un interval de 5 ani ni-se înfățișază următoriu adevăr:

Un arbore cu rădăcini colosale, ca chedrii din Livan, cu un trunchiu uriașiu de stegiar, de ramuri de in și cu flori de feregă sau: un edificiu cu ziduri și temelie de fortăreță, la care sau lucrat 5 ani și apoi din scurtimea timpului provăduț cu un

acoperiș de colibă, cu ferestre de țipă și ornat cu caricaturi.

Și apoi să ne mai mirăm, că credincioșii noștri sunt indiferenți față de biserică, că poporul ține așa de puțin la confesiune, încât din lucruri de nimic trece la ale confesiuni; căci dacă căutăm prin popor încâte inimi găsim arborel confesional complet?

Să considerăm numai faptul destul de adevărat, că scóla la noi este forte rău cercetată, și că prin urmare, cea mai mare parte din copii poporului nu au norocul a se face părtași de instrucțiunea religioasă prescripă pentru anul al VI-lea de scóla.

Poporul nostru sêrac fiind, cât să ridică copilul îl folosește la lucrările economice — și trebuie să i dăm tot dreptul — încât preste an abia în timpurile „albe” i-ți pôte trimite copilul, regulat la scóla; prin urmare îți trebuie câte doi ani, până îl poți promova dintr'un despărțământ într'altul. Așa dară chiar dacă ți-ar rămânea sub mână până implinesce 12 ani, totuși nu-l poți ridica decât până la mijlocul scării.

Dar de regulă cei mai mulți copii de ai poporului nostru, cu 10 ani părăsesc scólele cu totul sau îți vin numai de dor. Deci nici vorbă ca să ajungi cu ei să le propuni materialul, ce-l privește în deosebi confesiunea noastră.

(Va urma.)

tori domnul Dr. V. Lucaciu a ținut cuvântarea de deschidere, și între altele dice:

„Entusiasmul, cu care a vorbit, nu se poate descrie. Ideea fundamentală a acestui discurs a fost **Roma catolică**, ca portul; **Vaticanul** ca farul pentru societatea modernă.

În fine corespondența din unirea încheie în modul următoriu:

„Ideea Unirii tuturor românilor a întrunit de vre-o câțiva ani încoco o mulțime de lume la Șişesci, și credem, că această idee sublimă îi va întruni și pe viitoriu, preparând astfel terenul pentru realizarea santei Uniri a tuturor românilor.”

Suntem în era confesionalismului celui mai crâncen. Proselitismul se face pe toate căile, colo sub firma liberalismului, la noi sub firma patriotismului modern și a naționalismului.

Suntem în cursul ideilor dlui Mocsáry. Precum la protestanți, așa și la noi. Și la noi sunt mulți cari sunt răpiți de masca naționalismului, sub care se face proselitismul pe întreaga linie.

Și noi avem trebuință de scut, căci în respectul avereii și la noi e enormă deosebirea, și noi avem trebuință de apărare, și încă mai mare apărare ca reformații, căci cel puțin de insinuarea, că țin cu mîscalii sunt scutiți, în vîrtutea norocului că sunt unguri.

A erupt cu totă vehemența confesionalismul în patria noastră, și acesta a trebuit să o spunem, să o spunem noi românii ortodocși, cari chiar și în grava situațiune de aji, pentru toți românii gravă, am fost puși în ciuha urită a panslavismului, de cei cu misiune numai proselitistică, ci și **politică între români**.

Revista politică.

După Comarom și Clușiu a urmat Mișcolful. În adunarea, ce s'a ținut acolo a districtului bisericesc ev. reformat la propunerea preotului Stef. Fejes s'a primit unanim concluderea, ca sinodul țerei să fie provocat a pune obiect de pertractare cestiunea de mare însemnătate politico-biserică și să facă atât la guvern cât și la legislativă pași pentru rezolvirea ei. Aceasta se poate face așa, că au să se susțină principiul din legea 1868 și să se execute, sau dacă nu, statul să decreteze deplină libertate confesională, și să introducă preste tot căsătoria civilă.

Dea'tfelu demonstrațiunea din Comarom a provocat o mare iniuriere întotdeauna cercurile politice din Budapesta. Ea e combătută nu numai de presa opozițională, ci chiar și membrii partidului guvernamental oau combătut. Dl Teof. Fabinyi, care la luterani ocupă aceeași poziție, care o ocupă dl Tisza la calvinii, vorbi alegătorilor sei la Oedimburg în cestiunea căsătoriilor miste și dice, că el voescce pacea și concordia între confesiuni și de aceea ține de necesar modificarea ordinațiunei ministeriale din Februarie. Aceasta este o ținută direct contrară, pozițiunei ce o-au luat dl Tisza. Se vorbește, că mai mulți membri ai partidului guvernamental sunt contra demonstrațiilor dela Comarom și le condamnă.

Clubul național român din dieta țerei Bucovina a primit un mare sprigin din partea deputaților ruteni Dr. Wolan și Temynski, cari ambii au declarat, că vor merge de aci înainte împreună cu românii în toate cestiunile.

Evenimentele din dieta Bucovinei sunt viu discutate în presa vieneză. Diarele nepreocupate ca „Freundenblatt”, „Die Presse” etc, condamnă aspru purtarea așa numiților liberali, care sunt cauza principală la lupta de naționalități, ce s'a inaugurat de un timp încoco în Bucovina. Diarele „Neue Freie Presse” et Comp., falsificând ca de obicei adevărul, scriu pline de turbare în contra românilor, care ar fi terorizat „majoritatea” dietei și acuză pe contele Taaffe înaintea „marelui” partid german-liberal din Austria pentru „concesiunile” ce le-ar face românilor.

De altfelu mai anunțăm, că în locul deputatului Flondor s'a ales deputatul clubului național român dl cav. de Grigorcea.

La 17 Septembrie n. s'a dat în Potiers un banchet în onoarea lui Carnot. La salutarea primarului orașenesc, Carnot răspunde următoarele: Nu se pot aprea mai bine bunătățile, ce le putem mulțami republicei, decât în modul cum a făcut-o dl primar. Recunoșcerea acestor binefaceri formeză însuflețirea pe care o manifesteză populațiunea orașului Potiers în alipirea ei la republică. Astfelu de manifestații constituiesc cea mai bogată răsplătă pentru puterile comune, pentru ostentările îndreptate spre o nouă renascere a patriei și ele trebuie să influențeze asupra țării, care voescce să vadă realizată unitatea morală, cum ni-o arată această armată. Țera este aceea, care ne poruncesce pacea, sub scutul căreia toate doririle se pot îndrepta spre reformele așteptate de classa

muncitoare, reforme, cari numai în timp de pace se pot realiza. Trebuie deci să punem acum coróna pe munca începută când inaugurăm din nou pentru țară era păcii și o concordie. D-vostă doriți, ca acela, care ve răspunde acum d-vostă, să aibă ocazie a continua această muncă. Pe mine me pătrunde adînc această dorință. Permiteți-mi, ca să abstrag dela partea personală a dorinței acesteia și să răpesc numai acea gândire patriotică, ce se manifestă în complăcerea generală. Țera voescce concordia, libertate și pacea; voescce stima lumii și republica va săi se și o asigureze și susțină. Franția va afla totdeauna bărbați abnegați, cari sunt gata a se supune patriei, dacă va trebui să încredințeze altui om paza stégului seu. Singuratici oameni dispar față cu interesele mai înalte ale patriei. — Discursul a produs bună impresie pretutindeni în Franția și în străinătate. —

Viața politică în Italia s'a concentrat până acuma la Genua, unde festivitățile în amintirea lui Columb abia s'au terminat. Strălucirea, pe care a dat-o acestor festivități prezența în portul Genuiei a unor vase de război, reprezentând aproape toate țările civilizate din Europa, a fost de natură nu numai a măguli mândria națională italiană, ci este și un moment politic întru cât prin ea se marchează situația frunțase, care se recunoște Italiei aji în concertul poporilor europene.

Totuși, adevăratul sezon politic nu s'a început decât după 8/20 Septembrie, aniversarea întrării trupelor italienești în Roma. În această zi, se scrie din Roma „Correspondenței politice vieneză”, — au sosit la Roma toți consuli, se stabilesc bazele programului, pe temeiul căruia vor avea să se săvîrșescă apropiate alegeri.

Acastă platformă a guvernului va indica nu numai scopurile politice, ci și pe cele economice ale cabinetului Giolitti.

Ministrul de finanțe și al tesaurului Grimaldi a terminat aproape studiile sale asupra propunerilor financiare și economice, pe care are de gând să le spună consiliului de ministri.

Și ceilalți ministri sunt ocupați cu pregătirea programelor lor speciale de muncă pentru noua perioadă legislativă, anume așa ca ele să pótă fi definitiv stabilite în primele zile ale lunii Octobrie și dl Giolitti să le pótă anunța alegătorilor pe la mijlocul aceleiași luni.

Forma acestei anunțări, ce e drept, nu e încă stabilită; cunoscându-se însă antipatia d-lui Giolitti pentru manifestații retorice, e probabil, că ministrul președinte va urma exemplul dlilor Gladstone și Salisbury cu ocazia ultimelor alegeri parlamentare engleze și se va adresa alegătorilor în formă epistolară.

În acest chip se va da semnalul pentru începerea luptei, și avînd în vedere estra-ordinara activitate, pe care o dezvoltă opoziția, se pôte prevedea deja de aji, că un potop de discursuri și apeluri la alegători din partea tuturor șefilor de partide se va lăți asupra capetelor cetățenilor italieni.

Pentru alegeri, — în privința cărora domnesc încă părerea, că vor fi ficsate pe ziua de 6 Noiembrie, — au început deja de pe acum pregătirile aproape în toate cercurile electorale. Candidații sondază deja pretutindeni terenul și alcătuirea comitetelor electorale.

În multe cercuri electorale nu va fi luptă de loc, sau și dacă va fi, ea va fi violentă. În schimb însă vr'o 200—250 de cercuri vor fi cu înverșunare disputate.

Ministrii în decursul perioadei electorale se vor abține, ce e drept, de la orice discursuri publice, se vor duce însă în cercurile lor electorale, pentru a veni în contact cu alegătorii lor.

Vaticanul va invita érași pe alegătorii catolici să se abțină de la alegeri. Acastă invitație însă este de prevădută, că și de astădată, ca și mai nainte, nu va avea vr'o influență remarcabilă asupra mișcării electorale. —

Intrebări grave!

De sub Vlădeasa, Septembrie, 1892.

„Quousque tandem abutere
Catilina patientia nostra“...

Lovit de sôrtea crudă și pribegind în lumea largă, după o rătăcire lungă, ajunsei la pôlele Carpaților-apuseni. Într'o comună mică de munte, dar curat și adevărat românescă, din întemplantare am aflat — pe masa unui român bun, pe lângă celelalte diare române, — și un număr din „Nebuna” — pardon „Tribuna” (deore-ce cu acel titlu nimerit, durere numai „Calicul” o agrăescce! —...).

De-o parte fiindu-mi „sufletul plin de dor pentru propășirea națiunei” și fiind că „muncit în continuu de durerile în cari se sbate poporul, am devenit nelncredător, sceptic și nerăbdător”, ér de altă parte, fiind-că

„binele ce-l vîd realizându-se mi se pare prea puțin, în comparație cu marea suferință și multele trebuințe ale poporului în care trăesc”, și deore-ce cu toate acestea mai am încă o speranță firmă — într'un viitoriu mai bun — pentru mult cercatul nostru popor român, diarele acestea le-am cetit toate deardînd.

Dar vai! ce măchuire și întristare mare m'a cuprins, după ce am finit cu cetirea lor!! —...

Și cum nu?! Când — de exemplu — „Tribuna”, într'o cestiune atât de gravă, sub titlul „Cel din urmă „moderat”, în Nr. 185 dtdo Mercuri 19/31 August 1892, éta cum scrie:

„După-ce și apelul lui Moldován Gergely către românii „regal” a sunat în pustiu, guvernul maghiar a mai căutat prin cabinetul anticitaților și a dat acolo pe de demult uitatul Gáll Jozsef cu „Viitorul” seu îngropat. — Măguli prin atâtea atențiuni, dl Gáll Jozsef, care numai prin vrednicia sa proprie ajunsese din Moț la rangul de magnat unguresc, numai decăt s'a urcat mîndru pe cal, precum se și cuvine unui domn mare”, și a adresat presei jidano-maghiare o scrisore plină de înaltă înțelepciune politică.”

„Nu voim să lipsim pe publicul românesc de plăcerea a admira și el pe magnatul nostru Gáll în totă splendoria sa și reproducem din cuvînt în cuvînt epistola sa așa precum o găsim publicată în foia jupăului Falk Miksa („Pester Lloyd” Nr. din 27 August n.)

Făcînd acastă, sfârșescce apoi articolul astfelu:

„Raționamentul politic al magnatului Gáll are o singură scădere, că nu e împărțit nici de magiari nici de români. Ce folos dar atâtea înțelepciune, dacă numai „un singur om”, tot acela care o spune, o aprefiază.”

„Mai deunădile un alt corifeu „moderat” se vaită către un corespondent de diare, că și el „stă singur și isolat” cu ideile sale. Acastă singurătate, recunoscută de ei înșiși e cea mai dréptă sentență despre va'orea ideilor lor.”

La șirurile aceste, se potrivesc de minune proverbul germán: „Wie der Schelm ist, so denkt er”, sau pe românescce: Vrabia flămîndă, tot mălaiu vîséză. — Dómne! Câtă îngâmfare, vanitate și răfinărie periculósă, câtă invidie, ură și mînie, câtă rîutate și perfidie, se revarsă din șirurile acele puține!... Aprópe fiecare cuvînt este o insultă grosolană la adresa unuia dintre cei mai de frunte bărbați români de ai noștri!!... Și prin urmare, o insultă teribilă, și la adresa poporului nostru român: Dar óre cum de se pôte întempla așa ceva la noi românii?!... Indată s'a vedea. Pentru-că deși cu durere și întristare mare, — dar trebuie să mărturisesc sincer, că șirurile acele din „Tribuna”, nu cred c'au sunat numai în pustiu, ci din contră, tare me tem, c'au infectat deja inima la fôrte mulți dintre seracii românii noștri!... Apoi, după ce am observat, căt de tare și cu ce mare și pécătósă ușurință își schimbă „Tribuna” ideile și principiile în decursul timpului: aji nici nu mă mir mai mult, cum de a fost în stare a ocupa — așa dicînd — întreg terenul nostru politic... Și în fine, dupăce m'am convins deja pe deplin, că „Tribuna”, câte neadevăruri scrie, de ce sofistică rafinată se folosesce, în ce contradicții teribile cade și câte fapte contrare — chiar și învătăurilor sale proprii — comite, și astfel — fără nici o muștrare pot dice că pentru viața noastră națională: câte fapte criminale comite, indată ce observă, că ar putea se iasă la lumina zilei — adevărul, și că toate acele, câte le scrie sau le face, motorul adevărat, singur numai punga proprie este; apoi, că toate aceste, durere, se petrec numai și numai pe contul poporului nostru român; și înurmă, că toate sunt numai în detrimentul lui — acuma îl aflu de sosit timpul, ca s'o aduc acastă și la cunoscînța onoratului public român!... Anume:

„Tribuna” în prim articol din Nr. 40 dtdo Mercuri 19 Februarie (2 Martiu) 1892 sub titlul „Intelligența și poporul”, éta ce scriea:

„Noi românii suntem un popor crescut în necasuri și trăit în grele lupte. E natural deci, dacă în mijlocul nostru nu s'a putut desvolta o clasă de ómeni mai bogați și cu multă învătăură de carte. Ba, apăsați cum eram și totdeauna avînd împotriva noastră stăpînirea, nu e de mirat, dacă în decursul vécurilor trecute, chiar puținii români ajunși bogați și ridicați la înalte dignități, s'au înstrîinat încetul cu încetul de către nêmul lor. Așa, că deși trăiți într'un stat, în care aristocrațiunea se înmulția mereu, noi totuși nu putem arêta o singură familie română aristocrată.

Cum vine óre totuși, că abia preste vre-o câteva luni, tot ea „Tribuna” scrie astfelu:

Domnul Gáll Jozsef, care numai prin vrednicia sa proprie ajunsese din Moț la rangul de magnat unguresc”?! —

Au dórá, pe timpul acela domnul Gall încă nu esista?! Sau pôte, pe atunci nu era încă „magnat unguresc”?! Sau când în acel articol — mai la vale — scria astfelu:

„Cea mai netăgăduită cucerire este însă împrejurarea, că din masele poporului român, nu s'a putut ridica decăt aceea, cari s'au inspirat de sentimentul comun al masei, nu a putut să ajungă la stăpînirea minții și inimii românilor decăt aceea dintre dênșii, cari simțiau și gîndiau ca ei. Toți cei cari simțeau alteliu și gîndeau în alt chip erau și sunt priviți ca înstrîinați, și — nu pôte fi păcat mai mare în ochii românului, decăt înstrîinarea de nêmul, nu pot fi bunuri, cu cari străinul se pótă răsplăti

pe românul perdut, se pota barem apropia în bunuri pămânesce disprețul, cu care poporul român se lapădă de fii sei rătăciți și înstrăinați.

Ore la cine altul se cugeta, dacă nu la dl Gall sau la semenii lui?! Și cum vine, că abia preste vre o câteva luni, tot la „Tribuna“, do- resce al vedea pe dl Gall cădând în acest „păcat mai mare“ adecă „înstrăinat de nēm“; pentru-că, atunci când îi atribue însușiri — nu proprii, ci nedemne și vătămătoare — pentru dl Gall, scriind astfel: „Mugulit de atâta onore numai decât s'a urcat mândru pe cal, pre cum se și cuvine unui „domn mare“... la ce altceva țintesc ore, decât la discreditarea și înstrăinarea lui de nēmul seu românesc, pe care dl Gall — precum dovedesc faptele — îl iubesc tot atât de mult ca și oriși cine altul?!... Fiind că, dl Gall, ore-ce altceva voese să facă, decât chiar numai și numai aceea, ce însuși ea „Tribuna“, a propovăduit, tipărint la finea acestuia și articol — următoarele:

„Rolul ei este, nu de a se separa de restul poporului ci trăind mereu între el și cu el, prin toate mijloacele de care dispune, inteligența se caute a apropia a ridica la sine acest popor, care si a dat tot ce are mai scump: putere și viață pentru ca să dea naștere, să crească „inteligența“, care ar da dovedi numai dere-cunoștință și ar îndeplinio datorie, ceadințai și cea mai sfântă datorie națională, când cu totă mintea și inima e caută se țină mereu caldă le-gătura între dânsa și masele poporului român, popor înzestrat cu atâtea înalte calități, încât cu toții trebuie se fim mândri și ne simțim fericiți, că ne putem număra între rândurile lui“.

Apoi, tot în acel articol, etă ce mai scria: „Scriem aceste nu pentru a constata adevăruri, cari demulți și de toți recunoscute sunt. Ci pen-tru-ca arătând acest prizav al vieții noastre naționale să accentuăm cât de puțin se potrivește în acest prizav, un simptom ce se manifestă între „inteligența“ noastră de prin provincie, simptom ce semnalandu ni-se repetă, datorii suntem a ne opri asupra lui și a-l combate chiar în prima lui arătare“.

„E vorba despre tendința ce se ivesce între inteligența“ noastră dela sate de a se îngredi, așa dicend, de popor, de a lua tot mai puțin parte la manifestățiunile vieții lui, de a cerca a se constitui într-o clasă deosebită“.

Și spre ilustrare aduce și două casuri concrete și mai recente, unul:

„Domnul învățator V. Zahu din Teiud, tract prot. Al-maș, în adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor greco-catolici din comitatul Cojocnei“ constată că: inteligența ro-mână de prin acele locuri află lucru necuvios“ a lua parte la mișcările învățătorilor și se ferește de contactul cu lu-mea dascălescă“, alt cas: „Intr'o corespondență din Bistrița cu data de 24 Februarie anul c: — me pâng, că inteligența din giurul Bistrței se separă și ca printr'un indif-ferentism păcătos de popor“.

Scriind mai nainte următoarele:

„Dacă nu am observa, că cu cât sporește acesta „in-teligența“ care arangază la „hoteluri“ serate dansante ale „in teligenței“ și care cernet forte mult până ce se întocmească lista invitațiilor — cu atât mai ales e la ivelă tendențele de separtism, și nu ne ar fi frică de crearea unei clase, care între noi românii nu-și are locul, am înregistra numai cu părere de rău simptomul acesta și l'am trata ca pe un trecător. Așa însă cătă să ne oprim, să aducem spre ilus-trare, și anume casuri, ca astfel cetitorii nostri ei înșiși să judece, dacă în mijlocul societății noastre curat democratice, de ore ce sunt rari de tot aceia dintre noi, cari nu se trag din opincă, și cari se nuaibă nēmuri frați și surori, mătuși și unchi, opincari — e îngăduit să se formeze o clasă cu tendințe separatistice“.

Aici uită apoi de a pune semnul întrebării — la tot cazul cu voia — despre ceea-ce, cred, că nu se va mai îndoi nimenea îndată-ce îi vor fi cunos-cute încă și următoarele; și ceea-ce a-emenea ne pôte servi numai ca o dovadă eclatantă despre modul și arta „Tribunei“ de a se scrie cu o sofistică atât de rafinată! —...

Pentru-că, cuvintele aceste dulci și frumoșe, doctrinele aceste adevărate, din cari este compus — așa dicend — întreg articolul, ore nu sunt ele în stare să pătrundă și încă dăscă inima fie-cărui ro-mân adevărat și cu sentimente curate?! —...

Ce folos însă, dacă acele au fost numai scrise și respective tipărite, fără ca să fie așa gândite și simțite?! Dar mai ales, fără ca să fi lucrat vreodată în sensul lor?! —...

Er ca dovedi eclatante despre adevărul acestora, pot încă servi: mai întâiu prim articolul din Nr. 46 al „Tribunei“ ce i-au urmat acestuia (îndată ce s'a grăbit „un bun prietin bistrițan“ să cembată adevărul și s'a trudit să dovedescă, că ce e negru nu e negru — ci alb); apoi, toate acțiunile puse la cale din partea „Tribunistilor“; după aceea, faptul acela trist, că forte mult sânge nevinovat s'a vërsat prin puscile gendarmăriei magiare și că forte multe pe-treceri românesce inocente au fost oprite sau ținute sub paza baionetelor gendarmăresci! —... Ca și — de exemplu — petrecerea ce s'a ținut mai de aproape (Duminecă în 4 a l. c.) în comuna Poeni (Kis-Sebes comit. Cojocnei). Despre care într'altele, etă ce s'a scris în „Ellenzék“ unul dintre cele mai șoviniste diare magiare, sub titlul:

„Sfintire de biserică valachă“ Huedin, 5 Sep-tembre 1892. „E vorba despre biserică valachă gr. cat. din Poeni. S'a edificat în doi ani de zile, decu

rând s'a terminat și eri printr'un serviciu divin festiv s'a sfințit în prezența publicului distins ce s'a adunat din giur. Serviciul divin s'a început la 9 ore și a durat până la 1 oră d p. După obicinuita missă bisericescă, protopresbiterul din Morlaca I. Popp a ținut o predică frumôsă după el a vorbit apoi Ioan Petrișor. După sfințirea bisericeii a urmat un prânz comun, la care au luat parte preoții și învățătorii coadunați. Ôspeți s'au adunat în număr forte frumos. Au fost mulți și din Cluș și de pe Sălăgiu. După amădi s'au adunat publicul de dame pentru ca să ia parte la producțiunea arangiată din partea învățătorilor. Producțiunea a succes forte bine. Valachii s'au adunat în mod ostentativ la pro-ducțiunea acestă și la petrecerea cu dans ce a ur-mat după ea. A fost vorbire, disertațiune, cânt, de-clamațiune, au jucat o piesă teatrală comică și au dansat până dimineță și-au petrecut până Luni la amădi“. (Intr'adever toate au fost escelente, a succes preste acceptare, au încântat inima tuturor celor de față, pot fi mândrii și măreți aceia, a căror me-rit este succesul acesta strălucit!) Mai la vale con-tinuă:

„Deși în Poeni n'a făcut nimica așa ceva pen-tru-ce se-i potă ocări o națiune liberală, dar osten-tativ au arătat, că sciu ținea laolaltă. Și cea mai mică pârțică a festivității încă a purtat pe sine timbrul naționalității valachice. Acesta însă nici nu e mirare. Cu toții sciu se se însuflețesc de faptele eroilor Rațiu și Lucaciu“.

Sermanul fericit e încredința lui! Dacă le-ar sci însă cele ce le sciu eu!! Apoi a uitat să spună cu voia (și el ca „Tribuna“), la tot cazul, că ne-am pe-trecut sub puscile gendarmilor și că bietul de po-por român din Poeni, deși biserica e alui și festivi-tatea prin urmare s'a arangeat în onorea lui, a fost îngădit așa dicend decât inteligența“!...

Etă dară cum a sciut „Tribuna“ se-l combată

chiar în prima lui arătare simptomul“...

De unde și până unde atâta înțelepciune po-litică a domnilor dela „Tribuna“?! Ôre cele ce le di-ceți și apoi cele ce le faceți, sunt acele în intere-sul bine priceput al poporului nostru român?! Ôre se nu sosescă nici odată timpul acela, când serma-nul nostru popor român — cunoscându-și interesele lui vitale, se și scie alege și conducătorii lui ade-vărați, ér celor de aqi se le dică: „Quosque tandem abutere Catilina patientia nostra“...?!?! Sela.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Rășinariu, 5 Septembre 1892. On. redacțiune In Nri 83, 85 86 și 87 ai prețuitului diar „Telegra-ful Român“ apăru o corespondență sub titlul „Esa-menele publice dela scôla capitală din Rășinariu cu finea anului scolaru 1891/2“ cu subscrierea „Asis-tent — a —“, față de care în interesul adevărului me rog ca onorata redacțiune să binevoiască a acorda puțină ospitalitate, tot în colônele acestui prețuit organ, următoarelor reflexiuni:

O încercare tendențioasă de a seduce opiniunea publică prin falsificarea adevăratului mers și succes al acestor esamene, de a submina autoritatea unora din corpul didactic de aici și a-și satisfacă dorului de răsunare, pe care pretinsul asistent îl nutrește în nobila-i (?) nimă față de acestia, ér de altă parte a și arăta activitatea sa zelôsă în colectarea de atribute gloriificate, care de care mai țuțuite, pe sama celor doi favoriți ai sei, — etă scopul ce ur-mărește asistentul mascat, carele caută ca fructelor activității sale de aici, discordia și intrigile, să le câștige teren și în cele scolare și în sinul corpului didactic*).

Il cunoscem bine, deși în public și ascunde fața și tot atât de bine ne e cunoscut și spriginul ce în direcțiunea acestă îl prestază Eva, care in loc prim ar trebui să esclame: *mea culpa*, *mea maxima culpa* și față de care până acuma am arătat totă posibila rezervă și paciință. Când însă sanctu-arul scôlei e periclitat a deveni jertfă ataror unel-tiri, atunci răbdarea nu mai este virtute ci un pē-cat greu.

Nici acum nu voiu merge mai departe cu des-coperirea de lucruri, pe cari le ar trage după sine cele premise, ci me mărginesc deocamdată a declara, că cele publicate sub titlul amintit sunt falsificări tendențioșe lipsite de obiec-tivitate, a căror fabricanți, conduși orbesce de simpatii și antipatii, sunt asemenea acelor actori, cari jôcă mai multe roluri într'o piesă, schimbându-și numai costumul.

Ar urma acum să demonstrez acestă, luând cele publicate punct de punct, pentru că nu este pasagiu unde autorului i-ar fi scăpat pēna a scrie adevărul curat. Dar merită ore acesti „*laudis cupidi*“ pēcă-

*) Constatăm în interesul adevărului, că reflexiunile acestea sunt făcute la adresă cu totul greșită. Red.

toși, cari fug de adevăr mai tare ca buha de rațele luminei să molestez onoratul public cetitoriu cu un nou șir de publicări în cestiunea de față, prin ce a-și abusa și de ospitalitatea onoratei redacțiunii? Cu tôte că mult a-și dori să ridice vëlul, care aco-pere adevărata stare a lucrului și care mai ascunde încă multe volnicii și abusuri, me simt însă dispen-sat dela acestă și prin împrejurarea, că esamenul din cestiune a decurs în fața unui frumos public in-telligent și neparțial, care vëdend, a putut judeca.

Acum me întorc către domnul asistent și in-cheiu cu cuvintele d-sale că: „N'avem ce face, lumea cultă mereu ne critică.“ Da dle asistent, e drept și trist, că lumea ne critică și critica nu e chiar mă-gulitoare pentru noi, dar mi-ar plăcea să cređi, că lumea nu ne critică atât pentru că nu ne presen-tăm la esamene în frac și reverenđi, ci mai mult ne critică atunci, când cauți a seduce opiniunea publică cu întortocheri și esagerări ca cele publicate de dta. Și aduți numai bine aminte, când mai scrii, că ni-mic nu e mai greu omului, ca a se cunósce pe sine, ceea-ce pentru d ta se arată a fi aprôpe o imposi-bilitate.

Cu tôte acestea eu îți recomând să ne lași scôla în bună pace și bine ar fi ca să părăsești cu totul direcțiunea apucată, pentru-că continuând în chipul acesta, posibil se-ți mērgă mai amar ca mă-gariului, de care te ocupi în publicarea dtale și să pățesci ca brósca, care s'a tot umflat, vrënd să ajungă mărimea boului.

Un învățătoriu.

Varietăți.

* (Esamenul de oficeri în rezervă.) In dîlele din urmă s'au ținut în Sibiu esamenele vo-luntarilor pentru a fi promovați ca oficeri în re-servă. După informațiunile, ce le avem din isvor sigur, s'au supus de toți la esamene 56 voluntari, dintre cari 50 au trecut esamenele cu succes. Românii în număr de 14 au reușit toți la examen.

* (Himen.) Primpretorul cercului Miercurei, dl Petru Drăghici și-a încredințat în 8/20 Sep-tembre a. c. de fiitorea soție pe d-șora Maria De-mian din Mercurea.

* (Tălmăcitori.) In tómnă acestă se vor in-strui la armata germană tălmăci în număr mare și anume pentru armata germană din partea ostică a Elbei tălmăcii vor sci bine limba rusă și polonă, ér pentru ceeaaltă parte a armatei vor sci bine în linia primă limba francesă.

* (Disolvare.) Se telegrafază din Timișora: Reuniunea română de cântări din Petromani, a fost disolvată de protopretor cu forța brachiului. S'a năs-cut un mare tumult, care numai cu greutate a putut fi îndăbușit. In contra corifeilor s'a introdus cerce-tare penală.

* (Coleră.) Ivindu-se colera și în Cracovia, unde au murit câteva persoane, ministrul de co-merciu unguresc a dispus pentru Galiția și Bucovina aceleași măsuri de carantină, ca și față de Germania.

Faima, că în Bugapesta s'ar fi constatat în mod bacterologic colera asiatică, este neadeverată.

* (Premiile Asociațiunei transivane.) In urma concursului literar, publicat de comitetul Asociațiunei transilvane cu data de 29 Decembre 1890, s'au prezentat mai multe lucrări, dintre cari premiate a fost într'altele: O lucrare a domnului Simion Stoica, medic de cerc în Rodna vechie, privitoare la „Igienă capilului de la naștere până la anul al 7-lea al etății“. Acestă lucrare s'a premiat cu 100 fl și se va tipări în broșură pe speșele Aso-ciațiunei. Mai departe a fost premiată, cu 12 fl. côla de tipariu 8° garmond o colecțiune de: „Des-cânțece la feliurite bôle și necasuri“, „Chiuituri și strigături“ și „Rugăciunea Maicei Preacurate“ etc. Colectantele acestora este dl Tit Budu, vicariul Maramureșului. In fine a fost premiată, cu câte 12 fl côla de tipariu 8° garmond, o colecțiune de 43 povești, al căreia autor este domnul Ioan Pop Re-teganul.

* Ni se scrie din Zarand: In 24 August v. au fost chemați la pretură și ascultați mai mulți frun-tași din Brad, anume. medicul Rusu, Dr. Feier, pre-oții: Damian, Bogdan, profesorii: Boneu, Rimbaș, Ger-man și proprietariul Feier. Toți au fost denunciați, că în dimineță dîlei de 3 Iuliu a c. au ținut adu-nare secretă pe la 3 ore d. m. în gimnasiu. Denuncianții mărșavi — din Brad, pre cum se scie — nu li s'au descoperit deși au pretins acusații. Se va vedé acum la justiție — unde e transpusă afa-cerea, cine sunt ticăloșii. Altcum tot lucrul se va face mușama — de secur!

Bursa de Viena și Pesta.

Dia 21 Septembre, 1892

	Viena	B.-Pesta.
Renta de aur ung. 6%	...	...
Galbeni împărătesci	5.65	5.67
Napoleon-d'ori	9.50 ⁵	9.50
Mărci 100 imp germane	58.72 ⁶	58.70
Londra 10 Livers sterlingi	120.37	119.60

Nr. 2832.

[100] 1—2

CONCURS

pentru ocuparea postului de notariu comunal în comuna mare **Sibiul**, devenit vacant prin abdicare.

Cereri de competență instruite conform dispozițiilor legii se mi se aşternă cel mult până în 15 Octombrie a. c. st. n.

Emolumentele sunt: salariu anual de 400 fl., şi quartir natural, pentru lucrări private tacele conform statutului comunal.

Sălişte, în 16 Septembrie, 1892.

Pretorul suprem:

Lemény.

Nr. 492.

[187] 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor învăţătoreşti vacante din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Sebeşului, se descrie concurs cu termin până la 15 Septembrie, a. c.

1. **Rechita - Purcăreţi**, cu salariu câte de 110 fl., curtir şi lemne de foc.

2. **Căpâlna**, cu salariu anual de 120 fl., curtir şi lemne de foc.

Reflectanţii la posturile acestea au a-şi aşterne cererile, instruite conform normelor din vigore subsemnatului oficiu protopresbiteral, până la termenul susindicat.

Sebeş, 24 August, 1892.

Oficiul protopresbiteral gr. or.

I. Tipeiu,
protopop.

Nr. 231.

[186] 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor învăţătoreşti dela mai jos însemnatele scole populare din protopresbiteratul Abrudului se descrie prin această concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Bucium-Cerbu**, cu salariu anual de 200 fl., din repartitiune, curtir şi lemne.

2. **Cărpiniş**, cu salariu anual de 250 fl., din repartitiune, curtir şi lemne.

3. **Trêmpoele**, cu salariu anual de 200 fl., din repartitiune, curtir şi lemne.

4. **Bucium-Sat**, cu salariu anual de 150 fl., din repartitiune, curtir şi lemne.

5. **Bucium-Işbita**, cu salariu anual de 150 fl., din repartitiune, curtir şi lemne.

6. **Buningenea**, cu salariu anual de 150 fl. din repartitiune, curtir şi lemne.

7. **Ciuruleasa**, cu salariu anual de 150 fl., din repartitiune curtir şi lemne.

8. **Soharu**, cu salariu anual de 150 fl., din repartitiune, curtir şi lemne.

9. **Vêrtop**, cu salariu anual de 150 fl., din repartitiune, curtir şi lemne.

10. **Galaţi**, cu salariu anual de 150 fl., din repartitiune, curtir şi lemne.

11. **Presaca**, cu salariu anual de 150 fl., din repartitiune curtir şi lemnele necesare.

12. **Corna**, cu salariu anual de 150 fl., din repartitiune curtir şi lemne.

Reflectanţii la aceste posturi vor avé cererile lor instruite conform le-

gilor vigenţe a le înainta subscrisului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Oficiul protopresbiteral gr. orient. al Abrudului în conţelegere cu comitele parohiale respective.

Abrud, în 4 August, 1892.

Dionisiu Adamoviciu,
adm. protopresbiteral

Nr. 586

(185) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea posturilor de învăţatori la scôele din comunele mai jos însemnate, se descrie concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare.

1. **Agribiciu**, cu salariu de 200 fl. de la popor, curtir şi lemne de foc.

2. **Apahida**, cu salariu de 100 fl. dela popor, curtir în edificiul scôlei cu grădină de legumi şi 20 fl. de lemne de foc.

3. **Mociu**, cu salariu de 200 fl. de la popor şi curtir.

4. **Muntele rece**, cu salariu de 140 fl. de la popor, curtir şi lemne de foc.

5. **Rogojel**, cu salariu de 250 fl. de la popor, curtir şi lemne de foc. Concurintele la acest post, va fi îndatorat a ţine strana în zilele de Dumineci şi sêrbători în decursul anului scolastic.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-şi aşterne suplicele de concurs, instruite cu documentele recerute conform legilor în vigore subscrisului oficiu până la termenul susindicat.

Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. al Cluşului, în conţelegere cu comitele tele parohiale.

Cluş, 25 August, 1892.

Tulin Roşescu,
protopresbiter.

Nr. 5403/1892.

[183] 2—3

Publicaţiune!

Pentru **esarëndarea păşunatului de oi pe érna 1892/3 pe teritoriul Sighişorei**, se statoreşte ziua de licitaţiune pe **Joi 29 Septembrie 1892** în cancelaria subsemnatului magistrat. Vadiul este **50 fl.**

Sighişóra, în 7 Septembrie, 1892.

Magistratul.

Curs de moşit.

Din partea direcţiunei **institului reg. ung. de moşit din Sibiu** se publică **deschiderea cursului gratuit de cinci luni la 1 Octombrie a. c.** Primirea elevelor se face dela 1 până la 15 Octobrie a. c. în strada Poplăcii Nr. 27 pe lângă prezentarea atestatului de moralitate şi a estrasului de botez.

Femeile îngreuiate se primesc pentru de a nasce în această clinică de moşit conform spaţiului încăperei şi vor fi acelea căutate, îngrijite şi provădute gratuit cu totă întreţinerea pe speşele ministrului reg. ung. de culte şi instrucţiune publică.

Sibiu, 1 Septembrie, 1892.

[181] 3—3

Direcţiunea.

Pentru a face posibilă şi personelor mai sêrace din populaţiunea rurală calificarea de mōşe, direcţiunea face cunoscut, că dă curtir gratuit la 10 eleve pentru durata cursului. Reflectantele se adreseze prin scrisore sau în persoană la direcţiune, strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 27.

Prelegerile pentru cursul cu limba de propunere magiară, germană şi română se vor începe la 10 Octobrie, 1892.

Nr. 562.

[152] 3—3

Edict.

Ioan Boltaşu din Purcăreni, care de 18 ani a părăsit cu necredinţă pe legiuita sa soţie Marina Ţiţeu tot de acolo, şi pribegesc în lume fără a se sci ubicaţiunea lui, se citéză ca în ter-

min de şese luni se se prezenteze înaintea subscrisului oficiu protopresbiteral, căci la din contră procesul intentat de soţia sa se va secide şi în absenţa lui.

Braşov, 3 Iuliu, 1892.

Oficiul protopresbiteral al Braşovului.

Ioan Petric,
protopresbiter.

Sterie Dr. N. Ciurcu
Viena, IX Pelikangasse 10.

Cabinet de consultaţiune cu celebrităţile medicale şi cu specialiştii dela facultatea de medicină din Viena. (86) 11—12

Consultaţiuni şi prin corespondenţă.

Chiar acum a eş de sub tipariu:

Calendarul „Aurorei”

pre anul comun 1893.

Cu portretul episcopului Inocenţiu M. Clain — ca premiu — şi alte multe ilustraţiuni frumoş.

Din cuprinsul variat şi interesant al acestui Calendar, însemnăm aici:

Partea Calendaristică: Cronologia pe anul 1893 — Pascălia pe anul 1893. — Sêrbătorile şi alte zile schimbătoare la răsăriteni şi apuseni. — Posturile. — Regentele anului 1893. — Eclipsele sau întunecimile. — Cele patru anotimpuri astronomice. — Semnele pentru fazele lunii. — Calendariul iulian-gregorian. — Meteorologie: Fazele lunii. — Schimbarea timpului după planete. — Têrgurile (după datele oficiş cele mai din urmă). — Indreptariu financiar. — Serviciu postal şi telegrafic.

Partea de cetit: In but (Novelă) — Cântec păstoresc. (Poesie.) — Un prând la absolon Vultur. (Novelă). — Berina fidenţiată. (Versiune.) — Ce n'am vâdut? (Poesie.) — Higienă: Câteva reguli privitoare la crescerea copiilor. — Despre somn. — Despre curăţirea corpului. — Despre lo'uinţă. — Veselina. (Poesia.) — Idyla modernă. — (Poesia.) — Care cărauşie e cea mai bine răsplătită? (Tractat economi.) — Notiţe folositoare: Flôrea de salcâm. — Rumul ca medicament în contra frigurilor de lapte la vaci. — Conservarea ouşlor. — Cele mai bune murături de castraveţi. — Esenţa de trandafiri. — Trecerea sughitului. — Suprimarea durerii în casuri de arsuri. — Metoda de a nu mirosi şi fumega lampa. — Albirea lănei. — Curăţitul vase'or. — Spălarea colorii materiilor. — Curăţitul sobelor de fer. — Poleirea mobilelor. — Mijloc pentru de a cunoşce aurul. — Glume: (ilustrate): Mare-a dis-o. Înţelepciune de scolar. — Turcesce. Urmarea crescerei de modă. — O anecdotă istorică. — Bolnavă vană. — Când se face dreptate. — Prosa pensiionatului. — La poliţie. — O observare. — Căreia i curiséză? — Desamăgire. — Ciungul, ologul, orbul şi golantul. — Şi-a ajuns scopul. — Vechimea sciinţelor. — Publicaţiuni.

Se pôte procura dela tipografia „Aurora” A. Todoran în Gherla — Szamosuj-vâr câte un esemplar cu 30 cr. + 5 cr. portopostal; ér 6 esemplare procurate de-odată costă numai 1 fl. 60 cr. spedate franco.

[177] 1—3

A. & A. Crompton & Co. limited

Park- & Woodend Mills near Oldham.

Torecătorii cunoscutelor şi de mulţi ani introduselor **calităţi de Extrahardwater Abram Crompton, Travis Milne Crompton** şi A. m. provôcă prin această pe clienţii lor, se se păzescă de cumpêrea aţei, care se împach-téză în acelaşi mod ca şi a lor şi sunt provăzute cu etichete imitate; observând totdeodată, că sunt gata a plăti o **remuneraţiune** de

200 (douë sute) floreni

aceluia, care le va descoperi pe falsificătorii şi imitătorii pachetărei şi a etichetelor lor ca aceia se pôtă fi traşi la răspundere înaintea legii şi pedepsiţi. Astfeliu de împărtăşiri se se adreseze la:

A. & A. Crompton & Co. limited,

Shaw, near Oldham Englitera

Domnului Leopold Rosenzweig & Söhne,

sau la

Viena I Gonzagagasse 16

Di Dr. Emil Links, avocat de curte şi tribunal

[80] 11—13

Viena I, Hohenstaufengasse 2.

Extract de Cognac-Quint.

Marca de scutire pentru
Extract de Cognac-Quint.



Spre a produce imediat un cognac escelent, sênătos şi substanţial, care nu se pôte deosebi de cognacul veritabil francez, recomand această specialitate **probată.**

Preţul pentru 1 chg. (de ajuns la 100 litri cognac) fl. 16 v. a., receptul se alătură gratuit. Eu garantez pentru cel mai succes şi fabricat sênătos.



Cruţare de spirit



se face prin neîntrecuta mea **esenţă de întărit** vinarsul. Acesta dă beuturii un gust plăcut şi picant şi se află numai la mine de vândare.

(Preţul **3 fl. 50 cr.** pro chg. (la 600—1000 litri inclusive mandatul de instrucţiune.)

Afară de aceste specialităţi oferez tot felul de esenţe pentru fabricarea de **rum, rachiu de prune, trevere, amar** şi a tuturor **licorurilor spirituşelor** fine esistente, **de oţet şi oţet de vin** de o calitate neîntrecută. Recepte se alătură gratis la pachete.

Lista preţurilor franco.

Pentru fabricate sênătoş se garantéză.

Karl Philipp Pollak,

fabrică de specialităţi de esenţe în Praga.

Representanţi solidi şi se caută.

[107] 8—50